

N:o 109.

Kungl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen med förslag till ändrad lydelse af 20 § i nådiga förordningen den 28 oktober 1910 om inkomst- och förmögenhetsskatt m. m.; gifven Stockholms slott den 10 mars 1911.

Under åberopande af närlagda utdrag af protokollet öfver finansärenden för den 27 januari 1911 och denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå Riksdagen

dels att besluta, att 20 § af nådiga förordningen den 28 oktober 1910 om inkomst- och förmögenhetsskatt skall från och med år 1912 erhålla den ändrade lydelse, härvid fogade författningsförslag utvisar,

dels ock förklara, att, då fråga uppstår om eftertaxering för år före år 1911, beträffande eftertaxeringen skola tillämpas de i sådant hänseende gifna bestämmelser, som gällde det år, eftertaxeringen afser.

De till ärendet hörande handlingar skola Riksdagens vederbörande utskott tillhandahållas; och Kungl. Maj:t förblifver Riksdagen med all kungl. nåd och ynnest städse välbevågen.

GUSTAF.

Carl Swartz.

Bilaga.

Förslag

till

förordning om ändrad lydelse af 20 § i nådiga förordningen den 28 oktober 1910 om inkomst- och förmögenhetsskatt.

Inkomstskatt af inländskt aktiebolag eller solidariskt bankbolag utgår, om den taxerade inkomsten icke öfverstiger fyra procent af bolagets kapital, med två kronor femtio öre för hvarje hundratal kronor af det taxerade beloppet.

Om den taxerade inkomsten öfverstiger fyra procent af bolagets kapital, utgår, för hvarje fullt hundratal kronor af det taxerade beloppet, inkomstskatten med följande belopp nämligen:

När den taxerade inkomsten i förhållande till kapitalet	Inkomstskatt pr 100 kronor	När den taxerade inkomsten i förhållande till kapitalet	Inkomstskatt pr 100 kronor
öfverstiger 4 men ej $4\frac{1}{3}$ procent	Kr. 2.55	öfverstiger $9\frac{1}{3}$ men ej $9\frac{2}{3}$ procent	K 3.40
» $4\frac{1}{3}$ » $4\frac{1}{2}$ »	2.60	» $9\frac{2}{3}$ » 10 »	3.45
» $4\frac{1}{2}$ » $4\frac{2}{3}$ »	2.65	» 10 » $10\frac{1}{3}$ »	3.50
» $4\frac{2}{3}$ » 5 »	2.70	» $10\frac{1}{3}$ » $10\frac{2}{3}$ »	3.55
» 5 » $5\frac{1}{3}$ »	2.75	» $10\frac{2}{3}$ » 11 »	3.60
» $5\frac{1}{3}$ » $5\frac{2}{3}$ »	2.80	» 11 » $11\frac{1}{3}$ »	3.65
» $5\frac{2}{3}$ » 6 »	2.85	» $11\frac{1}{3}$ » $11\frac{2}{3}$ »	3.70
» 6 » $6\frac{1}{3}$ »	2.90	» $11\frac{2}{3}$ » 12 »	3.75
» $6\frac{1}{3}$ » $6\frac{2}{3}$ »	2.95	» 12 » $12\frac{1}{2}$ »	3.80
» $6\frac{2}{3}$ » 7 »	3.00	» $12\frac{1}{2}$ » 13 »	3.85
» 7 » $7\frac{1}{3}$ »	3.05	» 13 » $13\frac{1}{2}$ »	3.90
» $7\frac{1}{3}$ » $7\frac{2}{3}$ »	3.10	» $13\frac{1}{2}$ » 14 »	3.95
» $7\frac{2}{3}$ » 8 »	3.15	» 14 » $14\frac{1}{2}$ »	4.00
» 8 » $8\frac{1}{3}$ »	3.20	» $14\frac{1}{2}$ » 15 »	4.05
» $8\frac{1}{3}$ » $8\frac{2}{3}$ »	3.25	» 15 » $15\frac{1}{2}$ »	4.10
» $8\frac{2}{3}$ » 9 »	3.30	» $15\frac{1}{2}$ » 16 »	4.15
» 9 » $9\frac{1}{2}$ »	3.35	» 16 » $16\frac{1}{2}$ »	4.20

När den taxerade inkomsten i förhållande till kapitalet	Inkomstskatt pr 100 kronor	När den taxerade inkomsten i förhållande till kapitalet	Inkomstskatt pr 100 kronor
	Kr.		Kr.
öfverstiger 16 $\frac{1}{2}$ men ej 17 procent	4.25	öfverstiger 30 men ej 32 procent	5.10
» 17 » 17 $\frac{1}{2}$ »	4.30	» 32 » 34 »	5.15
» 17 $\frac{1}{2}$ » 18 »	4.35	» 34 » 36 »	5.20
» 18 » 18 $\frac{1}{2}$ »	4.40	» 36 » 38 »	5.25
» 18 $\frac{1}{2}$ » 19 »	4.45	» 38 » 40 »	5.30
» 19 » 19 $\frac{1}{2}$ »	4.50	» 40 » 45 »	5.35
» 19 $\frac{1}{2}$ » 20 »	4.55	» 45 » 50 »	5.40
» 20 » 21 »	4.60	» 50 » 55 »	5.45
» 21 » 22 »	4.65	» 55 » 60 »	5.50
» 22 » 23 »	4.70	» 60 » 65 »	5.55
» 23 » 24 »	4.75	» 65 » 75 »	5.60
» 24 » 25 »	4.80	» 75 » 85 »	5.65
» 25 » 26 »	4.85	» 85 » 90 »	5.70
» 26 » 27 »	4.90	» 90 » 95 »	5.75
» 27 » 28 »	4.95	» 95 » 100 »	5.80
» 28 » 29 »	5.00	» 100 — — »	5.85
» 29 » 30 »	5.05		

Till kapital, hvarom här är fråga, räknas såväl aktie- eller lottkapitalet som ock reservfonden. Aktie- eller lottkapitalet upptages till det belopp, som angifvits i ingående balansräkningen för nästföregående år, eller, om aktie- eller lottkapitalet samma år undergått förändring, till medelstorleken däraf under nämnda år. På samma sätt förfares vid beräkning af reservfonden.

*Utdrag af protokollet öfver finansärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 27 januari
1911.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern LINDMAN,
Statsråden: PETERSSON,
              HEDERSTIERNA,
              SWARTZ,
              grefve HAMILTON,
              MALM,
              LINDSTRÖM,
              NYLANDER,
              VON SYDOW,
              VON KRUSENSTIERNA.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Swartz anförde härefter:

I den skrifvelse af den 9 juni 1910, hvarmed Riksdagen öfverlämnade den af Riksdagen antagna förordning om inkomst- och förmögenhetsskatt, gjorde Riksdagen tillika framställning i syfte att vinna viss ändring i grunderna för beskattning af aktiebolag och solidariska bankbolag.

Innan jag redogör för denna framställning och den i anledning däraf verkställda utredningen, tillåter jag mig erinra, hurusom genom nyssnämnda, den 28 oktober 1910 till allmän efterrättelse utfärdade förordning skattskyldigheten för bolag, hvarmed jag i detta sammanhang för korthetens skull benämner både aktiebolagen och de solidariska bankbolagen, undergått en fullständig omläggning.

I förordningen om inkomstskatt af den 13 september 1907, som i fråga om bolag hade i sak samma lydelse som den ursprungliga inkomstskatteförordningen af den 21 juni 1902, stadgades, att in-

ländskt aktiebolag eller enskildt bankbolag, som till aktie- eller lottägare verkställde utdelning för nästföregående år, vore berättigadt till afdrag för ett belopp, som motsvarade utdelningen, dock icke för mera än sex procent af inbetaldt aktie- eller lottkapital. Såsom inbetaldt kapital skulle anses i fråga om bolag, som tillkommit före den 1 juli 1897, det belopp, som intill nämnda dag hos vederbörande myndighet registrerats eller anmälts såsom inbetaldt. Beträffande sedermera inregistrerad eller anmäld ökning af sådant bolags kapital så ock vidkommande aktiebolag, som registrerats efter berörda dag, finge afdrag äga rum endast i den mån ökningen eller, då fråga vore om nytt bolag, det inbetalda kapitalet motsvarade verkligt, af delägarna gjordt tillskott.

Med iakttagande af det afdrag, som sålunda kunde tillkomma bolag, sammanföll i öfrigt skattskyldigheten för bolag med skattskyldigheten för enskilda personer. Den progressivt bestämda skatteprocenten steg alltså med inkomstens tillväxt, oberoende af storleken af det kapital, hvarpå inkomsten utgjorde afkastning.

I det med propositionen den 11 mars 1910 framlagda förslag till förordning om inkomst- och förmögenhetsskatt, som låg till grund för samma års Riksdags beslut i ämnet, hade man emellertid fullständigt brutit med den hittills följda principen för bolagsbeskattningen.

Vid tillstyrkandet af nämnda proposition anförde jag sålunda i förevarande afseende, att, medan för bestämmandet af den *personliga* skatteförmågan framstode, såsom det mest framträdande momentet, inkomstens absoluta storlek, hvarpå alltså progressionsskalan för enskilda personer byggdes, kunde en juridisk persons skatteförmåga åter, om den byggdes på inkomst, näppeligen grundas på samma förhållande. Inkomstens storlek i och för sig blefve ju synnerligen missvisande, om denna inkomst bedömdes oberoende af det kapital, hvars afkastning inkomsten motsvarade. Först i den mån på grund af gynnsamma omständigheter bolagets inkomst öfverstege den normala afkastningen af aktiekapitalet, förefunnes enligt min mening en fullgiltig grund för tillämpning af en progressiv skatteskala.

I anslutning till denna uppfattning hade för bolagen uppbyggts en särskild skatteskala, som i fråga om progressionen följde vinstens förhållande till kapitalet. För bolags hela inkomst skulle utgå en grundtaxa af två kronor 50 öre för hvarje hundratal kronor af den taxerade inkomsten. Därutöfver skulle emellertid inkomstskatt utgå för det belopp af inkomsten, som öfverstege fem men icke tio procent af bolagets

kapital, med en krona för hvarje hundratal kronor af nämnda inkomstbelopp, för det belopp af inkomsten, som öfverstege tio men icke femton procent af kapitalet, med två procent för hvarje hundratal kronor af inkomstbeloppet, samt för det belopp af inkomsten, som öfverstege femton procent af kapitalet, med tre kronor för hvarje hundratal kronor af inkomstbeloppet.

Enligt förslaget skulle till kapital räknas inbetaladt aktie- eller lottkapital. Och beträffande inbetaladt kapital gällde i hufvudsak samma regler som i föregående inkomstskatteförfattningar.

I det utlåtande öfver författningsförslaget, som kammarrätten afgaf den 8 januari 1910, anmärkte kammarrätten, att det syntes icke vara med billighet öfverensstämmande att, då exempelvis nya aktier i ett bolag utbjödes till teckning till pris, öfverstigande nominella beloppet, samt därvid jämlikt föreskriften i 29 § lagen om aktiebolag den 28 juni 1895 det belopp, som inflöte utöfver de tecknade aktiernas nominella värde, lades till bolagets reservfond, detta belopp icke skulle få inberäknas i bolagets kapital. Kammarrätten ansåge alltså, att allt af delägarna verkligen inbetaladt kapital, oberoende däraf huruvida det nedlagts i aktie- eller lottkapitalet eller i reservfonden, borde få i förevarande afseende räknas till bolagets kapital.

Vid redogörelse för kammarrättens yttrande i denna del framhöll jag, att kammarrättens nu nämnda erinran icke kunde fränkännas fog, men framhöll tillika, att det icke utan skäl syntes mig kunna ifrågasättas, huruvida icke progressionen vid aktiebolags beskattning borde göras beroende af inkomstens förhållande till sammanlagda beloppet af bolagets alla fonder. Den statsfinansiella betydelsen af en sådan omläggning skulle emellertid icke kunna med då föreliggande utredning överskådas. Härtill komme, att den officiella kontroll öfver lämnade uppgifter, som läge i anmälningar till aktiebolagsregistret, skulle i såväl ena som andra hänseendet saknas.

Såsom jag nyss erinrade, hade i författningsförslaget skattskyldigheten för bolag bestämts sålunda, att skatt till 2.5 procent skulle utgå på bolagets hela årsvinst samt därutöfver en progressiv skatt för bolag, hvars årsvinst öfverstege 5 procent af inbetaladt aktie- eller lottkapital.

Till hjälp vid skattenträkningen skulle, efter hvad man hade afsett, användas särskilda skattetabeller.

Vid anmälan den 15 april 1910 af åtskilliga till ifrågavarande

och andra i sammanhang därmed för Riksdagen framlagda författningsförslag hörande formulär äfvensom af tabeller till ledning vid beräkning af skatt för enskilda personer och sådana juridiska personer, hvilkas skattskyldighet blifvit bestämd efter enahanda grunder, som föreslagits för taxering af enskilda personer, framhöll jag, hurusom hinder förefunnes för åstadkommande af fullt exakta skattetabeller i fråga om aktiebolag och solidariska bankbolag.

När vinsten icke öfverstege fem procent af kapitalet, erfordrades visserligen ej några hjälptabeller. Skatteprocenten vore nämligen då konstant 2,5 procent. När vinsten öfverstege 5 procent å kapitalet, växlade åter skatteprocenten vid hvarje den minsta ändring i förhållandet mellan vinst och kapital. Oafsedt häraf uppkommande hinder för upprättandet af en fortlöpande progressionstabell läte det sig icke heller alltid göra att i det speciella fallet exakt angifva skatteprocenten.

Ville man emellertid vinna det mål, en skattetabell skulle tjäna, torde själfva författningsrummet kunna omredigeras i sådan riktning, att detsamma fastslog skatteprocenten i de särskilda fallen. Med tillämpning af den föreslagna progressionsskalan och med iakttagande att i skatteprocenten icke medtoges mera än två decimaler samt att i anledning häraf skatteprocenten i vissa fall afjämnades, framlade jag förslag till förändrad lydelse af 20 § i förslaget till förordning om inkomst- och förmögenhetsskatt.

Den Eders Kungl. Maj:ts skrifvelse af den 15 april 1910, hvarmed de utarbetade formulären och skattetabellen för enskilda personer m. m. till Riksdagen öfverlämnades, åtföljdes af mitt yttrande till statsrådsprotokollet.

Det i mitt yttrande innefattade förslag till lydelse af 20 § i den nya skatteförfattningen lades till grund för Riksdagens beslut i ämnet.

I den skrifvelse, hvarmed förordningen till inkomst- och förmögenhetsskatt inkom till Eders Kungl. Maj:t, anmälde emellertid Riksdagen, att Riksdagen till behandling förehaft en motion, däri yrkats, att Riksdagen måtte besluta, att 20 § i Eders Kungl. Maj:ts förslag till förevarande förordning måtte ändras så, att till inländskt aktiebolags eller solidariskt bankbolags kapital i paragrafens mening skulle räknas jämväl sådant bolags reservfond.

Det i motionen framställda förslaget hade syntts Riksdagen beaktansvärdt. Därest förefintligheten af en reservfond och dennas tillväxt för vederbörande bolag skulle komma att medföra lindring i skattskyldigheten, torde detta kunna förväntas i sin mån bidraga till

uppläggandet af reservfonder i större utsträckning än till det lagstadgade minimibeloppet. Ehuru en sådan utveckling, hvarigenom ökad soliditet för bolagen skulle vinnas, måste anses önskvärd, hade likväl Riksdagen med hänsyn till svårigheten att beräkna verkningarna i statsfinansiellt afseende af en omläggning i den i motionen angifna riktningen af bestämmelserna om beräkningen af bolagets kapital funnit sig icke kunna bifalla motionen.

Då det emellertid syntes Riksdagen angeläget, att undersökning anställdes rörande möjligheterna för det ifrågavarande önskemålets förverkligande, hade Riksdagen, som förutsatte, att någon minskning af den skattesumma, som enligt förslaget vore afsedd att uttagas från samtliga bolag inom landet, icke borde ifrågakomma, och att fördelningen af skattskyldigheten mellan bolagen sinsemellan afvägdes enligt rättvisa grunder, ansett sig böra hos Elders Kungl. Maj:t anhålla om utredning, på hvad sätt den i motionen föreslagna ändringen i fråga om beräkningen af bolags kapital lämpligen kunde genomföras, samt om framläggande för Riksdagen af det förslag i ämnet, hvartill utredningen kunde föranleda.

*Departements-
chefen.*

Såsom jag nyss erinrade, uttalade jag redan vid behandlingen af förslaget till den förra året utfärdade förordningen om inkomst- och förmögenhetsskatt, att det syntes mig kunna ifrågasättas, huruvida icke skatteprogressionen vid bolags beskattning borde göras beroende af inkomstens förhållande till sammanlagda beloppet af bolagets *alla* fonder. Det är nämligen uppenbart, att då man för beskattningsändamål skall ställa inkomst eller vinst hos ett bolag i förhållande till ett visst kapital, till detta kapital bör räknas bolagsmännens hela behållna förmögenhet i bolaget. Bolagets inkomst utgör afkastningen å allt det delägarna tillhöriga, i bolaget nedlagda kapitalet. Principiellt sedt bör alltså skatteprogressionen följa inkomstens förhållande till bolagets samlade förmögenhet, således till sammanlagda beloppet af bolagets samtliga fonder.

Enligt den hittills följda och äfven i gällande förordning om inkomst- och förmögenhetsskatt tillämpade ordning tages emellertid vid skatteberäkningen — om man fränser en del äldre bolag — icke hänsyn annat än till det verkliga inbetalda aktie- eller lottkapitalet. Om de under bolagets verksamhet intjänade och fonderade medlen öfverföras till aktiekapitalet eller grundfonden, lämnas denna ökning af aktiekapitalet eller grundfonden ur räkningen vid beskattningen

Ännu mindre kan hänsyn tagas till bolagets såsom reservfond fonderade tillgångar.

En sådan begränsning af det bolagets kapital, i förhållande till hvilket skatteprocenten skall beräknas, är, såsom jag redan framhållit, mindre rationell och därjämte eller rättare sagdt just på grund däraf i saknad af den effektivitet, utan hvilken en rättvis och jämlik beskattning icke kan ernås. I sådant afseende må allenast framhållas, hurusom, då ett bolag med ringa inbetaldt aktiekapital men med stora fonderade tillgångar af en eller annan anledning undergår ombildning, det nybildade bolaget, där större delen af tillgångarna, för öfrigt till fromma för bolagets konsolidering, upptages såsom aktiekapital, kommer i tillfälle att vid skatteberäkningen få tillgodoräkna sig större delen af det äldre bolagets egna fonder såsom inbetaldt kapital. Därjämte kan jag icke underlåta att ytterligare framhålla den oegentlighet i nuvarande ordning, som gör sig gällande vid emission af aktier och banklotter till öfverkurs. Såsom kammarrätten i sitt förutnämnda utlåtande öfver förslaget till förordning om inkomst- och förmögenhetsskatt påpekat, kan, ehuru vid emission af nya aktier och banklotter aktie- och lottägarna ofta nog betala den nya aktien och lotten med ett belopp, betydligt öfverstigande nominella värdet, ändock icke den gjorda öfverbetalningen i någon som helst mån i skatteafseende räknas såsom inbetaldt kapital. Enligt lag skall nämligen öfverbetalningen läggas till reservfonden.

Dessa och andra med nuvarande skattebestämmelser förenade olägenheter och oegentligheter skulle i stort sedt undanröjas, om man uppbyggde en ändring i fråga om bolagsbeskattningen å den af Riksdagen i dess framställning angifna grunden. Denna framställning måste nämligen, såsom ock framgår af den motion, som legat till grund för framställningen, anses utgå från den förutsättningen, att till det slags kapital, hvarom här är fråga, bör vara hänförligt ej blott allt hvad delägaren i en eller annan form tillskjutit, utan äfven medel, som af bolaget i verksamheten intjänats. Under sådana förhållanden kan man uppenbarligen icke göra någon åtskillnad mellan medel, som lagts till reservfond, och sådana, hvilka öfverförts till aktiekapital eller grundfond. Finge i anslutning härtill utom det af delägarna inbetalda kapitalet äfven de bolagets intjänade medel, som lades till reservfond eller till aktiekapital eller grundfond, tagas i betraktande vid skatteberäkningen, blefve nämligen bolagsbeskattningen ordnad på ett sådant sätt, att det närmast ankomme på bolagen själfva att sins emellan vinna full jämlikhet i beskattningsafseende. Ty äfven om till kapital skulle

räknas allenast aktie- och lottkapital samt reservfond lärer dock ett bolag i regel hafva i egen hand att afgöra, om detsamma genom dispositionsfondens öfverförande till reservfonden skulle komma i samma skatteläge som ett hvart annat bolag, som med det förra vore likställt i fråga om kapitaltillgångar och afkastningsprocent.

Att återigen utsträcka begreppet kapital i förevarande afseende till att omfatta äfven dispositions- och därmed likartade fonder synes mig icke tillrådligt. Visserligen har numera i viss mån förfallit den invändning, som jag förra året gjorde mot en omläggning af bolagsbeskattningen i förevarande riktning, den nämligen, att officiell kontroll öfver lämnade uppgifter i fråga om fonderna saknades. Genom den under år 1910 utfärdade lagen om aktiebolag hafva nämligen från och med år 1912 i fråga om dylika bolag införts bestämmelser, hvarigenom med tillhjälp af offentliga handlingar tillförlitliga upplysningar om storleken af bolagets skilda fonder kunna erhållas. Jag syftar härmed på den för bolagen genom den nya aktiebolagslagen stadgade skyldigheten att till patent- och registreringsverket årligen insända styrelsens förvaltningsberättelse jämte balansräkning samt vinst- och förlusträkning. Trots detta synes det mig dock som om dispositions- och därmed likartade fonder, såsom i allmänhet under bolagets verksamhet för delägarna disponibla, kunde förväntas blifva alltför rörliga för att lämpligen kunna läggas till grund för skatteberäkningen.

Nyss antydde jag, att jämlikhet, bolagen emellan, skulle vinnas genom öfverföring af disponibla vinstmedel till reservfonden. Att en öfverföring af fonderade medel i nu angifven riktning äfven blir följden af den af Riksdagen föreslagna anordningen, har Riksdagen jämväl förutsett, men, såsom Riksdagen antydt, kan detta icke betraktas annat än som en fördel för näringslivet, i det att därigenom affärsföretagen konsolideras.

Detta förhållande får icke förbises vid beräkningen af skatteresultatet. En öfverflyttning i större skala till reservfonden af eljest för bolagsstämma disponibla medel, medför nämligen, såsom jag strax skall närmare utveckla, en förskjutning af skatteplikten. Jag kommer härmed in på frågan om den ändring i gällande skatteskala, som bör följa med den nya anordningen.

Dessförinnan tillåter jag mig nämna några ord om beräkningen af det kapital — aktie- eller lottkapital samt reservfond —, i förhållande till hvilket den för beskattningen grundläggande afkastningsprocenten skall beräknas. Full, för hvart år räknad afkastningsprocent får naturligen icke beräknas å annat kapital än sådant, som varit till

bolagets disposition under *hela* nästföregående år d. v. s. funnits upptaget i ingående balansräkningen för samma år. Har under året skett förändring så, att utgående balansräkningen, hvad angår ifrågasvarande slags kapital, visar belopp, som under- eller öfverstiger motsvarande belopp å ingående balansräkningen, bör man, i analogi med hvad som är föreskrifvet för beräkningen af inbetaladt aktie- eller lottkapital, lägga till grund för uppskattning af afkastningsprocenten medelstorleken af aktie- eller lottkapitalet eller reservfonden. Beträffande sistnämnda fond bör emellertid ett undantag göras. I de fall där bolagsstämma under nästföregående år vid disposition af då tillgängliga vinstmedel öfverfört en del af dessa medel till reservfonden, blir detta visserligen synligt först i utgående balansräkningen. Men detta är en ren bokföringsfråga och ändrar icke det förhållandet, att reservfonden till hela det belopp, som återfinnes i sistnämnda balansräkning, varit disponibel i bolagets rörelse. Medel, som i nu angifven ordning lagts till reservfonden, böra därför få betraktas som om de återfunnits under samma rubrik redan i ingående balansräkningen.

Jag öfvergår härmed till den utredning, som verkstälts i och för beräkningen af skatteresultatet af en förändrad skatteskala med afseende å bolagsbeskattningen.

Visserligen har därvid icke varit tillgänglig någon uppgift om kapital m. m. rörande samtliga aktiebolag och solidariska bankbolag i riket. Med ledning af primäruppgifterna till de statistiska utredningar angående dylika bolag, som genom aktuarien I. Flodströms försorg verkstälts under år 1910, har emellertid åstadkommits ett tillförlitligt underlag för bedömande af bolagsbeskattningens finansiella resultat. I fråga om 4,131 bolag, uppdelade i klasser allt efter afkastningsprocentens storlek, föreligger i en tablå (tablå I) redogörelse, utom för vinst, för inbetaladt kapital, beräknadt efter nu gällande bestämmelser, samt för nominellt kapital jämte reservfond eller det kapital, i förhållande hvartill skatteprocenten frandeles skulle bestämmas. Då med hänsyn till skatteberäkningarna den klassindelning, hvarom jag nyss talade, visade sig för snäf, skedde i särskild tablå (tablå II) en ytterligare uppdelning af vissa klasser, som sammanlagdt omfattade 464 bolag, därvid emellertid inräknades ytterligare 4 bolag, som icke förekomma i tablå I.

De två tablåerna, tablå II utgörande, såsom antydts, i stort sedt allenast en specialisering af vissa klasser i tablå I, hafva följande lydelse:

Tablå I.

Inländska aktiebolag och solidariska bankbolag:

A. Bolagen fördelade i vinstklasser efter vinstens förhållande till det inbetalda kapitalet.

(Preliminär)

Vinst i förhållande till kapitalet. (Inbetaladt kapital .	Antal bolag.	Inbetaladt kapital, kr.	Vinst, kr.
Ingen (eller förlust)	1,065	312,410,803	—
till och med 4 procent	684	269,392,734	5,970,936
öfver 4 t. o. m. 5 procent	158	61,551,699	2,766,172
» 5 » 6 »	199	74,393,873	4,106,307
» 6 » 8 »	366	302,052,448	20,743,052
» 8 » 10 »	268	235,125,363	21,529,835
» 10 » 12 »	238	184,336,644	20,301,602
» 12 » 15 »	266	232,873,135	31,350,542
» 15 » 20 »	259	133,541,830	23,193,331
» 20 » 25 »	163	59,822,286	13,492,110
» 25 » 30 »	113	28,824,350	7,660,384
» 30 » 40 »	101	26,282,188	9,318,035
» 40 » 50 »	50	7,057,015	3,055,027
» 50 procent	201	19,091,198	21,116,685
Summa	4,131	1,946,755,566	184,604,018

antal, kapital och vinst år 1908.

B. *Bolagen fördelade i vinstklasser efter vinstens förhållande till det nominella kapitalet ökad med reservfonden.*

öfversikt.)

Vinst i förhållande till kapitalet. (Nominellt kapital jämte reservfond).	Antal bolag.	Nominellt kapital jämte reservfond, kr.	Vinst, kr.
Ingen (eller förlust)	1.065	340,067,610	—
till och med 4 procent	768	348,351,018	7,725,825
öfver 4 t. o. m. 5 procent	189	134,237,615	6,234,605
» 5 » 6 »	226	149,364,206	8,066,761
» 6 » 8 »	394	479,418,190	32,928,435
» 8 » 10 »	320	414,908,394	36,614,469
» 10 » 12 »	253	189,435,159	20,783,891
» 12 » 15 »	242	174,708,593	22,338,821
» 15 » 20 »	218	66,752,316	11,719,604
» 20 » 25 »	130	59,058,817	13,408,965
» 25 » 30 »	80	16,082,555	4,435,269
» 30 » 40 »	77	12,526,285	4,222,537
» 40 » 50 »	48	11,345,832	5,267,822
» 50 procent	121	4,752,056	10,857,014
Summa	4.131	2,401,008,646	184,604,018

Tablå II.

Aktiebolag inom vinstgrupperna 12—20 %, fördelade i 2 procentklasser.

B. Bolagen ordnade i vinstklasser efter vinstens (exklusive utskylder) förhållande till det nominella kapitalet ökad med reservfonden.

(Preliminär öfversikt.)

Vinst i förhållande till kapitalet. (Nominellt kapital jämte reservfond).	Antal bolag.	Nominellt kapital jämte reservfond, kr.	Vinst exklusive utskylder, kr.
Öfver 12 t. o. m. 14 %	172	150,614,400	18,852,989
„ 14 „ 16 „	126	38,053,428	5,663,601
„ 16 „ 18 „	98	26,398,606	4,451,790
„ 18 „ 20 „	68	29,173,773	5,555,901
Summa för vinstklasserna 12—20 % nu ..	464	244,240,207	34,524,281
Summa för vinstklasserna 12—20 % d. ¹⁰ / ₁₂ 1910	460	241,460,909	34,058,425
Sålunda nytillkomna	4	2,779,298	465,856

Vid skatteonläggningen hade man nu att tillse, att de i nämnda tablåer omförmälda bolag, tillhopa 4,135 stycken, komme att lämna samma skattebidrag, som de hade att utgöra enligt den skatteskala, som finnes angifven i 20 § i förordningen om inkomst- och förmögenhetsskatt. I händelse häraf är man utan tvifvel berättigad antaga, att förhållandet blefve ungefärligen detsamma beträffande de bolag, som icke upptoges i nämnda tablåer.

För sådant ändamål har jag låtit göra en uträkning rörande

*aktiebolagens och de solidariska bankbolagens inkomstbeskattning
enligt nu gällande bestämmelser.*

Vinsten i förhållande till grundfonderna.	Beskattning af vinst, som i förhållande till grundfonderna utgör				Summa beskatt- ning. kr.	Beskatt- ningen i för- hållande till vinsten. %
	t. o. m. 5 %. kr.	öfver 5 t. o. m. 10 %. kr.	öfver 10 t. o. m. 15 %. kr.	öfver 15 %. kr.		
T. o. m. 4 %	149,273	—	—	—	149,273	2.50
Öfver 4 t. o. m. 5 %	69,154	—	—	—	69,154	2.50
„ 5 „ 6 „	92,992	13,531	—	—	106,523	2.50
„ 6 „ 8 „	377,566	197,415	—	—	574,981	2.77
„ 8 „ 10 „	293,907	342,075	—	—	635,982	2.95
„ 10 „ 12 „	230,421	322,589	84,057	—	637,067	3.14
„ 12 „ 15 „	291,091	407,528	362,845	—	1,061,464	3.39
„ 15 „ 20 „	166,927	233,698	300,469	173,913	875,007	3.77
„ 20 „ 25 „	74,778	104,688	134,600	248,532	562,598	4.17
„ 25 „ 30 „	36,030	50,443	64,855	183,520	334,848	4.37
„ 30 „ 40 „	32,853	45,994	59,135	295,663	433,645	4.65
„ 40 „ 50 „	8,821	12,350	15,878	109,805	146,854	4.81
„ 50 %	23,864	33,409	42,955	1,003,915	1,104,143	5.23
Summa	1,847,677	1,763,720	1,064,794	2,015,348	6,691,539	—

Det i tablån angifna skattebelopp 6,691,539 kronor är uträknadt för de 4,131 bolag, som afses i tablå I. För fullständighetens skull bör man emellertid äfven taga in i beräkningen de i tablå II nytillkomna fyra bolagen. Skatten för dessa bolag, hvilkas sammanlagda inkomster uppgått till 465,856 kronor, utgår, högt beräknadt, med fem procent. Räknar man emellertid med denna skatteprocent, skulle skattebeloppet för dessa fyra bolag utgöra i jämnadt tal 23,292 kronor. Lägges detta belopp till förstnämnda skattesumma, skulle inkomstskatten för samtliga ifrågakomna bolag under nuvarande förhållanden uppgå till 6,714,831 kronor.

Den nya skatteskalen för bolagen bör alltså anordnas på sådant sätt, att nu ifrågakomna bolag skulle i inkomstskatt lämna minst 6,714,000 kronor. Jag säger minst, ty man får ej förbise, att med den

nu ifrågasatta anordningen en något rikligare afsättning till reservfonderna kan, såsom Riksdagen antydt, komma att göra sig gällande. För att möta den skatteminskning, som på grund däraf kunde vara att förvänta, har skatteprocenten satts något högre, än eljest varit nödigt.

Såsom jag redan erinrat, ligga till grund för nu gällande skatteskala, sådan den finnes utarbetad i 20 § af förordningen om inkomst- och förmögenhetsskatt, bestämmelser, hvarigenom bolagen skulle utgöra dels två kronor 50 öre (grundtaxan) för hvarje hundratal kronor af *hela* den taxerade inkomsten dels ock därutöfver, i mån som afkastningsprocenten växer, en progressiv skatt, som utgår med en procent för det belopp af inkomsten, som öfverstiger fem men icke tio procent af bolagets kapital, med två procent för det belopp af inkomsten, som öfverstiger tio men icke femton procent af kapitalet, samt med tre procent för det belopp af inkomsten, som öfverstiger femton procent.

Vid den skatteomläggning, som jag nu går att föreslå, har jag utgått från en liknande skatteskala, som dock, för vinnande af åsyftadt skatteresultat, modifierats särskildt med hänsyn till utvidgningen af det kapital, som blir grundläggande för skatteprogressionen. Såsom tablå I utvisar, skulle afkastningsprocenten, som hittills räknats allenast å inbetaladt aktie- och lottkapital, genom skatteomläggningen komma att i genomsnitt räknas på ett med ungefärligen 25 procent förhöjdt kapital, omfattande nominellt aktie- och lottkapital samt reservfond. I anslutning härtill har jag ansett, att den proportionella skatten eller grundtaxan, 2 kronor 50 öre för 100 kronor, borde stanna vid 4 procent afkastning af kapitalet, i följd hvaraf skatteprogressionen skulle inträda, så snart vinsten öfverstege nämnda afkastningsprocent.

Jag tillåter mig att taga ett exempel för att åskådliggöra på hvad sätt denna kapitalökning i öfrigt inverkar vid omläggningen af skatteskalen. Ett bolag med inbetaladt aktiekapital om 100,000 kronor och en vinst af 8,000 kronor, motsvarande jämnt 8 procent i afkastning, utgör nu skatt efter en effektiv skatteprocent af 2,80 med 224 kronor. Enligt genomsnittsberäkningen för kapitalökningen skulle bolaget efter omläggningen få räkna med ett kapital om 125,000 kronor. Då vinsten är densamma eller 8,000 kronor, sjunker afkastningsprocenten ned till 6,4. För att skatteresultatet under de skilda förhållandena skall blifva ett och detsamma, måste efter skatteomläggningen skatteprocenten 2,80, som nu träffar bolag med en afkastningsprocent af 8, redan inträda, när afkastningsprocenten nått 6,4. Af förut angifna skäl är det emellertid tillrådligt att sätta skatteprocenten ännu något högre.

Med afseende å den af mig sålunda ifrågasatta nya skatteskalan jämte det skatteresultat, som däråf vore att förvänta, tillåter jag mig hänvisa till följande tablå:

Vinsten i förhållande till grund- och reservfonderna.	Beskattnings af vinst, som i förhållande till grund- och reservfonderna utgör							Summa beskattning.	Beskattningen i förhållande till vinsten.
	t. o. m. 4 % kr.	öfver 4 t. o. m. 6 % kr.	öfver 6 t. o. m. 8 % kr.	öfver 8 t. o. m. 10 % kr.	öfver 10 t. o. m. 12 % kr.	öfver 12 t. o. m. 14 % kr.	öfver 14 % kr.		
T. o. m. 4 %	193,146	—	—	—	—	—	—	193,146	2.50
Öfver 4 t. o. m. 5 %	134,238	30,279	—	—	—	—	—	164,517	2.64
„ 5 „ 6 „	149,364	73,226	—	—	—	—	—	222,590	2.76
„ 6 „ 8 „	479,418	335,592	166,534	—	—	—	—	981,544	2.98
„ 8 „ 10 „	414,908	290,436	331,927	153,981	—	—	—	1,191,252	3.25
„ 10 „ 12 „	189,435	132,604	151,548	170,492	92,019	—	—	736,098	3.54
„ 12 „ 14 „	150,614	105,430	120,491	135,553	150,614	42,860	—	705,562	3.74
„ 14 „ 16 „	38,054	26,638	30,443	34,248	38,053	41,859	20,167	229,462	4.05
„ 16 „ 18 „	26,399	18,479	21,119	23,759	26,399	29,038	45,359	190,552	4.28
„ 18 „ 20 „	29,174	20,422	23,339	26,256	29,174	32,091	88,294	248,750	4.48
„ 20 „ 25 „	59,059	41,342	47,247	53,153	59,059	64,965	308,444	633,269	4.72
„ 25 „ 30 „	16,083	11,258	12,866	14,474	16,083	17,691	131,023	219,478	4.95
„ 30 „ 40 „	12,525	8,768	10,021	11,274	12,526	13,779	148,132	217,025	5.14
„ 40 „ 50 „	11,346	7,942	9,077	10,211	11,346	12,480	220,764	283,166	5.38
„ 50 %	4,752	3,326	3,801	4,277	4,752	5,227	611,504	637,639	5.87
Summa	1,908,515	1,105,742	928,413	637,678	440,025	259,990	1,573,687	6,854,050	—

Vid tillämpning af de i sista kolumnen omförmälda skattesatser, hvilka hvar för sig angifva medeltalet skatteprocent för vederbörande vinstklass, skulle skatteresultatet med bortåt 150,000 kronor öfverstiga det skatteresultat, som med afseende å ifrågakomna bolag vore att förvänta vid gällande skatteskala.

Med tillkännagifvande att den nya skatteskalan utarbetats i anslutning till de i sistintagna tablå angifna skattesatser, uppläste föredragande departementschefen härefter följande förslag till ändrad lydelse af 20 § i förordningen om inkomst- och förmögenhetsskatt:

Inkomstskatt af inländskt aktiebolag eller solidariskt bankbolag utgår, om den taxerade inkomsten icke öfverstiger fyra procent af bolagets kapital, med två kronor femtio öre för hvarje hundratal kronor af det taxerade beloppet.

Om den taxerade inkomsten öfverstiger fyra procent af bolagets kapital, utgår, för hvarje fullt hundratal kronor af det taxerade beloppet, inkomstskatten med följande belopp nämligen:

När den taxerade inkomsten i förhållande till kapitalet	Inkomstskatt pr 100 kronor	När den taxerade inkomsten i förhållande till kapitalet	Inkomstskatt pr 100 kronor
öfverstiger 4 men ej $4\frac{1}{4}$ procent	Kr. 2.55	öfverstiger $16\frac{1}{2}$ men ej 17 procent	Kr. 4.25
» $4\frac{1}{4}$ » $4\frac{1}{3}$ »	2.60	» 17 » $17\frac{1}{2}$ »	4.30
» $4\frac{1}{3}$ » $4\frac{3}{4}$ »	2.65	» $17\frac{1}{2}$ » 18 »	4.35
» $4\frac{3}{4}$ » 5 »	2.70	» 18 » $18\frac{1}{2}$ »	4.40
» 5 » $5\frac{1}{3}$ »	2.75	» $18\frac{1}{2}$ » 19 »	4.45
» $5\frac{1}{3}$ » $5\frac{2}{3}$ »	2.80	» 19 » $19\frac{1}{2}$ »	4.50
» $5\frac{2}{3}$ » 6 »	2.85	» $19\frac{1}{2}$ » 20 »	4.55
» 6 » $6\frac{1}{3}$ »	2.90	» 20 » 21 »	4.60
» $6\frac{1}{3}$ » $6\frac{2}{3}$ »	2.95	» 21 » 22 »	4.65
» $6\frac{2}{3}$ » 7 »	3.00	» 22 » 23 »	4.70
» 7 » $7\frac{1}{3}$ »	3.05	» 23 » 24 »	4.75
» $7\frac{1}{3}$ » $7\frac{2}{3}$ »	3.10	» 24 » 25 »	4.80
» $7\frac{2}{3}$ » 8 »	3.15	» 25 » 26 »	4.85
» 8 » $8\frac{1}{3}$ »	3.20	» 26 » 27 »	4.90
» $8\frac{1}{3}$ » $8\frac{2}{3}$ »	3.25	» 27 » 28 »	4.95
» $8\frac{2}{3}$ » 9 »	3.30	» 28 » 29 »	5.00
» 9 » $9\frac{1}{3}$ »	3.35	» 29 » 30 »	5.05
» $9\frac{1}{3}$ » $9\frac{2}{3}$ »	3.40	» 30 » 32 »	5.10
» $9\frac{2}{3}$ » 10 »	3.45	» 32 » 34 »	5.15
» 10 » $10\frac{1}{3}$ »	3.50	» 34 » 36 »	5.20
» $10\frac{1}{3}$ » $10\frac{2}{3}$ »	3.55	» 36 » 38 »	5.25
» $10\frac{2}{3}$ » 11 »	3.60	» 38 » 40 »	5.30
» 11 » $11\frac{1}{3}$ »	3.65	» 40 » 45 »	5.35
» $11\frac{1}{3}$ » $11\frac{2}{3}$ »	3.70	» 45 » 50 »	5.40
» $11\frac{2}{3}$ » 12 »	3.75	» 50 » 55 »	5.45
» 12 » $12\frac{1}{3}$ »	3.80	» 55 » 60 »	5.50
» $12\frac{1}{3}$ » 13 »	3.85	» 60 » 65 »	5.55
» 13 » $13\frac{1}{2}$ »	3.90	» 65 » 75 »	5.60
» $13\frac{1}{2}$ » 14 »	3.95	» 75 » 85 »	5.65
» 14 » $14\frac{1}{2}$ »	4.00	» 85 » 90 »	5.70
» $14\frac{1}{2}$ » 15 »	4.05	» 90 » 95 »	5.75
» 15 » $15\frac{1}{2}$ »	4.10	» 95 » 100 »	5.80
» $15\frac{1}{2}$ » 16 »	4.15	» 100 — — »	5.85
» 16 » $16\frac{1}{2}$ »	4.20		

Till kapital, hvarom här är fråga, räknas såväl aktie- eller lottkapitalet som ock reservfonden. Aktie- eller lottkapitalet upptages till det belopp, som angifvits i ingående balansräkningen för nästföregående år, eller, om aktie- eller lottkapitalet samma år undergått förändring, till medelstorleken däraf under nämnda år. På samma sätt förfares vid beräkning af reservfonden, med iakttagande dock att belopp, som under nästföregående år till följd af bolagsstämmas beslut i fråga om disposition af bolagets vinst lagts till reservfond, skall betraktas som om beloppet redan i ingående balansräkningen tillförts samma fond.

Statsrådet hemställde, att Kungl. Maj:t måtte anbefalla kammarrätten att snarast möjligt inkomma med utlåtande öfver det uppgjorda förslaget samt att för sådant ändamål utdrag af detta protokoll finge expedieras till kammarrätten.

Denna statsrådets hemställan behagade Hans Maj:t Konungen bifalla.

Ur protokollet:

Emil Sundberg.

Utdrag af protokollet öfver finansärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 10 mars 1911.

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern LINDMAN,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena grefve TAUBE,
Statsråden: HEDERSTIERNA,
SWARTZ,
grefve HAMILTON,
MALM,
LINDSTRÖM,
NYLANDER,
VON SYDOW,
VON KRUSENSTIERNA.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Swartz anförde härefter:
Vid underdånig föredragning den 27 januari 1911 af ett inom finansdepartementet upprättadt förslag till ändrad lydelse af 20 § i förordningen om inkomst- och förmögenhetsskatt anbefallde Eders Kungl. Maj:t kammarrätten att inkomma med utlåtande öfver det uppgjorda förslaget.

Sedan kammarrättens den 16 sistlidne februari afgifna utlåtande numera inkommit till finansdepartementet, tillåter jag mig anmäla frågan till Eders Kungl. Maj:ts pröfning.

Såsom Eders Kungl. Maj:t torde erinra sig, innebar förslaget en omläggning af beskattningen af inländska aktiebolag och solidariska

bankbolag. Denna omläggning åsyftar egentligen att vinna en utvidgning af begreppet af kapital, i förhållande hvartill inkomst- och i sammanhang därmed skatteprocenten skulle räknas. Men då en ändring därutinnan borde ske utan minskning af den skattesumma, som enligt samma författning beräknats skola falla å bolagen, är den ifrågasatta skatteomläggningen förenad med en omläggning af själfva skatteskalan. Kammarrätten har lämnat förslaget i sistnämnda afseende utan erinran, hvarför jag genast öfvergår till frågan om hvad till kapitalet är att räkna.

På sätt jag vid behandlingen af förslaget den 27 januari 1911 framhöll, skulle skatteprocenten blifva beroende af inkomstens förhållande till det bolagets kapital, som rubricerades under aktie- eller lottkapital samt reservfond. Aktie- eller lottkapitalet skulle upptagas till det belopp, som angifvits i ingående balansräkningen för nästföregående år, eller, om aktie- eller lottkapitalet samma år undergått förändring, till medelstorleken däraf under samma år. På samma sätt skulle äfven förfaras vid beräkning af reservfonden. Dock skulle därvid iakttagas, att belopp, som under nästföregående år till följd af bolagsstämmas beslut i fråga om disposition af bolagets vinst lagts till reservfond, skulle betraktas, som om beloppet redan i ingående balansräkningen tillförts samma fond. Till stöd för sistnämnda bestämmelse anförde jag, att i de fall, då bolagsstämman under nästföregående år vid disposition af då tillgängliga vinstmedel öfverfört en del af dessa medel till reservfonden, blefve detta visserligen synligt först i utgående balansräkningen, men att detta vore en ren bokföringsfråga och ändrade icke det förhållandet, att reservfonden till hela det belopp, som återfunnes i sistnämnda balansräkning, varit disponibel i bolagets rörelse. Medel, som i sålunda angifven ordning lagts till reservfonden, borde därför få betraktas, som om de återfunnits under samma rubrik i ingående balansräkningen.

Kammarrätten har nu i sitt underdåniga utlåtande ansett sig böra erinra, att de skäl, som anförts för ifrågavarande bestämmelse, äfven syntes kunna åberopas med afseende å de fall, då medel öfverförts från dispositionsfond till reservfond, eller då aktiekapital ökats därigenom, att dit öfverförts vare sig tillgängliga vinstmedel eller i dispositionsfond förut placeradt kapital. Därest ifrågavarande specialbestämmelse befunnes vara af den vikt, att dess införande ansåges böra föreslås Riksdagen, kunde alltså enligt kammarrättens mening ifrågasättas, att densamma finge utsträckas äfven till andra sådana fall, hvarom kammarrätten talat.

För egen del finner jag, att, ehuru den specialbestämmelse, som införts i förslaget, skulle reglera ett ständigt, oftast på grund af lagbud

återkommande förhållande, kammarrättens anmärkning likväl äge fullt fog, då äfven i fall, hvarom kammarrätten talar, de till aktiekapital eller reservfond öfverförda medel stått till bolagets disposition hela ifrågakomna år. Lagstadgande för alla dylika olikartade specialfall skulle emellertid, såsom kammarrätten jämväl synes hafva antydtt, icke vara lämpligt. Jag finner mig alltså böra, med afseende å hvad kammarrätten anført, hemställa, att omförmälda specialbestämmelse måtte utgå ur förslaget och detsamma i anledning häraf undergå en mindre omredigering. I sak medför detta, att ökning af reservfonden liksom ökning af aktiekapital i fall af förevarande beskaffenhet i skatteafseende räknades icke från årets början utan från dag, då öfverföringen till reservfond eller aktiekapital ägde rum, således väl i allmänhet från tiden för ordinarie bolagsstämma. Det blefve alltså, på sätt förslaget i öfrigt stadgar, medelstorleken af den eller de ökade fonderna, som lades till grund vid beräkningen af det kapital, hvarefter inkomst- och skatteprocenten bestämmes.

Sedan departementschefen härefter uppläst ett i anslutning till hvad han sålunda anført jämkadt förslag till ändrad lydelse af 20 § i förordningen om inkomst- och förmögenhetsskatt, fortsatte departementschefen vidare.

Efter det att taxeringsarbetet innevarande år påbörjats, har min uppmärksamhet blifvit fäst å en lucka i den nu gällande förordningen om inkomst- och förmögenhetsskatt. Jag syftar därvid på bestämmelserna om efterbeskattning. Dessa bestämmelser, sådana de formulerats i gällande förordning om inkomst- och förmögenhetsskatt, äro nämligen af den lydelse, att det torde kunna ifrågasättas, huruvida de kunna tillämpas å äldre förhållanden. Efterbeskattningen afser, att, då på grund af skattskyldigs egen underlåtenhet eller förbiseende vid fullgörande af deklara-tions-skyldigheten inkomst eller förmögenhet lämnats otaxerad eller blifvit för lågt taxerad, taxeringsmyndighet skall äga att, när rätta förhållandet inom viss bestämd tid kommer i dagen, genom taxering påföra den skattskyldige inkomst- och förmögenhetsskatt till belopp, som genom hans förvållande undandragits staten. Att vid dylik taxering med afseende å år, då inkomst- och förmögenhetsskatten ännu ej funnits till, utmäta skattebeloppet efter grunderna för nämnda skatt låter sig i många fall icke göra och är under alla förhållanden icke afsedt. Efterbeskattningen bör nämligen bedömas efter de stadganden i fråga om skattskyldigheten, som gälde det år, eftertaxeringen afser. Huruvida de nu gällande bestämmelserna, som hänföra sig till inkomst- och

förmögenhetsskatten, af taxeringsmyndigheterna kunna anses tillämpliga för utmätning af inkomstskatt enligt äldre, redan upphäfda författningar, torde måhända kunna dragas i tvifvelsmål. För att klargöra lagstiftningens ställning till denna fråga och då ju ingen anledning förefinnes att på grund af den nya skatteförfattningens tillkomst stänga vägen för efterbeskattning, där sådan skolat äga rum enligt äldre författningar, synes det mig lämpligt, att en förklaring vinnes i syfte att fastslå, att, då fråga uppstår om eftertaxering för år före år 1911, beträffande eftertaxeringen skola tillämpas de i sådant hänseende gifna bestämmelser, som gällde det år, eftertaxeringen afser. En sådan förklaring skall enligt sakens natur utan särskild föreskrift komma att omedelbarligen lända till efterrättelse.

I anslutning till hvad jag sålunda anført hemställer jag i underdånighet, att Eders Kungl. Maj:t måtte i nådig proposition föreslå Riksdagen,

dels att besluta att 20 § i förordningen den 28 oktober 1910 om inkomst- och förmögenhetsskatt skall från och med år 1912 erhålla den förändrade lydelse, det förut i dag upplästa förslaget utvisar,

dels ock förklara, att, då fråga uppstår om eftertaxering för år före år 1911, beträffande eftertaxeringen skola tillämpas de i sådant hänseende gifna bestämmelser, som gällde det år, eftertaxeringen afser.

Denna af statsrådets öfriga ledamöter biträdda hemställan behagade Hans Maj:t Konungen bifalla, och skulle nådig proposition till Riksdagen aflåtas af den lydelse, bilagan litt. . . . vid detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Olof Ljungberg.